

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kummer Ákos (címe) ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a dr. Bodolai László (címe) ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. február 14. napján kelt 65.P.24.913/2011/17. számú ítélete ellen a felperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja, és a felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés összegét 1.000.000 (Egymillió) forintra és annak késedelmi kamataira felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 75.000 (Hetvenötezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 70.000 (Hetvenezer), az alperest, hogy 112.000 (Száztizenkétezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket fizessen meg külön felhívásra a Magyar Államnak.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jó hírét azzal, hogy az általa üzemeltetett ... portálon ... napján megjelent „... ” címmel megjelent cikkében azt a való tény, hogy ... Önkormányzata képviselő-testületi ülésén a város lakóterületi bővítését vizsgáló hatástanulmány elkészítése ellen érvelt, abban a hamis színben tüntette fel, hogy ezt azért tette, hogy tízmilliókat nyerjen az érintett területek belterületbe vonásával, illetve ugyanebben a cikkben valótlanul állította, hogy felperesnek, és két képviselőtársának összesen mintegy 100.000 m² tartozik érdekeltségébe.

Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte, hogy az ítélet jogerőre emelését követő 8 napon belül a történetekért kérjen elnézést felperestől magánlevélben, illetve 15 napon belül fizessen meg felperesnek 350.000 forint kártérítést, s ezen összeg után ... napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki kamatot, és 80.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 60.000 forint eljárási illetéket, s kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 30.000 forint illetéket.

A felperes keresetét a Ptk. 75. § (1) bekezdése, 78. §-a, a PK 12, 14. számú állásfoglalásban foglaltak alapján bírálta el és találta részben alaposnak. Az alperesek érdemi védekezésére utalással kiemelte, hogy a személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítására irányuló perekben nem valósít meg jogsértést az a kijelentés, amely bírálat, jellemzés, kritika keretein belül és nem bántó célzattal kerül megfogalmazásra. A keresettel érintett közlések vonatkozásában a véleménynyilvánítás alkotmányos alapjoga versengett a felperes jóhírneve és becsülete védelméhez fűződő ugyancsak alkotmányos alapjogával. A kereset érdemi elbírálása során a sérelmezett állítások valóságtartalmára - figyelemmel a felek között korábban folyamatban volt sajtó-helyreigazítási perben meghozott határozatra is - a Pp. 229. §-a és 4. §-a értelmében bizonyítást annyiban folytatott le, hogy azon állítások, melyek valótlanosága jogerősen megállapításra került, a felperesre nézve sértőek-e, valamint a jóhírneve megsértése következtében azok okoztak-e társadalmi megítélésében nem vagyoni kártérítéssel reparálható hátrányt. Ennek megítélése során az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB számú határozatának indokolásából indult ki. Vizsgálta, hogy a felperes személye milyen kontextusban került érintésre a cikkben hivatkozott döntéshozatal során és úgy ítélte meg, hogy az írás elsősorban a hatástanulmány leszavazásáról és a mögötte álló lehetséges motivációkról szól. A felperest az írás olyan színben tüntette fel, mint aki a hatástanulmány elleni érveléssel elhárított egy olyan akadályt, amely őt nagy ingatlanterületek felett rendelkező személyként milliós nagyságrendű vagyonnövekményhez juttatja. A jogvitában azonban ez nem nyert igazolást, mint ahogy az sem, hogy két képviselőtársával együtt 100.000 m²-es nagyságrendű terület tartozik az érdekeltségébe. Ezen kijelentések valótlan és sértő tartalma okán került sor a személyiségi jogsértés megállapítására és az alperes eltiltására, valamint elégtételadásra kötelezésére.

Az 1.500.000 forint megfizetésére irányuló nem vagyoni kártérítési igény körében a Ptk. 339. § (1) bekezdése, a 340. §-a, a 355. § (1), (4) bekezdése alapján határozott. Kifejtette, hogy a személyiségi jogsértés megtörténte önmagában nem eredményez nem vagyoni kártérítés fizetési kötelezettséget a jogsértő oldalán, ezért bizonyítást folytatott le a felperest ért hátrány megléte és annak mértéke körében. Ennek eredményeként azt állapította meg, hogy a felperes társadalmi megítélését elsősorban nem az befolyásolta, hogy 10 millió forintos nagyságrendben elérhető bevéternövekményt vagy vagyongyarapodást az ingatlanai értékének növekedésével, hanem az a körülmény, hogy ... képviselőkkel együtt biztosította -

érintettsége ellenére - a döntéshozatalban való részvételét. Ez a körülmény volt az, amit politikai ellenfelei az alperesi cikkben írtakra hivatkozással felrótak vele szemben. A kereset tárgyává tett írás is - a bevezetőt követő összefoglaló részében - ezt kifogásolta. Elsősorban a felperest az „együtt mutyizás rendszere” miatt érte szűkebb-tágabb politikai körökben társadalmi kritika.

Az elsőfokú bíróság a fegyelmi bizottság elnökének nyilatkozata alapján úgy ítélte meg, hogy azon felperesi magatartásnak az etikai szempontú bírálata, miszerint érintettsége ellenére is szavazott, a felperes pártjában is megfogalmazódott, de a hangsúly számukra a felperes által birtokolt területek nagyságán és az elérhető vagyonnövekményen volt, és ez kisebb mértékű volt a cikkben megjelenítetténél. Az írásban azonban elsősorban az érintettség és emellett a vagyonnövekmény mértéke kapott nyomatékot. A felperesnek minden politikai döntéshozatala során fokozott megmérettetéssel kell szembesülnie, a hasonló kérdésekben megfogalmazódott kritikát akkor kerülheti el, ha nem hozza magát ilyen helyzetbe, a hatástanulmány elleni érveléssel kitette magát a találgatásoknak. E körben az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a felperesi motiváció vizsgálata meghaladja a személyiségi jogi per kereteit. A felperes személyes nyilatkozatában előadottak okán rámutatott arra, hogy a közügyek kulturált megvitatásának egyik lehetséges fóruma a társadalmi vita, ahol civilszervezetek és politikusok egyaránt kifejtetik véleményüket. Ha ilyen konfliktusok során konszenzus születik, adott esetben egy hatástanulmány elkészítése tárgyában ezen konszenzussal szemben később fellépő politikust óhatatlanul éri kritika, fellépésének motivációja körében találgatásoknak teheti ki magát. Megítélése szerint a felperest saját politikai megnyilvánulása okán is érte az a kritika, amely számára sérelmes volt. Saját magatartása következtében került fegyelmi eljárás hatálya alá és vált személye az interpellációban is érintetté, hiszen saját maga exponálta önmagát ebben a kérdésben. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság kisebb összegű nem vagyoni kártérítés megfizetését tartotta indokoltnak. A kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontját a Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

A perköltségviselés tárgyában a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján döntött, figyelemmel a 32/2003. IM rendelet szabályaira is.

Az elsőfokú bíróság határozatával szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával a vele szemben elkövetett jogsértés következményeként 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés és annak a ... napjától számított késedelmi kamatai megfizetésében kérte az alperes marasztalását.

Fellebbezési álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított mértékű kártérítés nem alkalmas az alperesi jogsértés következtében keletkezett hátrányok orvoslására. Tévesen indult ki az elsőfokú bíróság abból, hogy saját magatartásával adott volna okot arra, hogy személyiségének megítélése hátrányosan változzon a közvélemény előtt, mivel érintettsége ellenére vett részt egy szavazáson a vagyont érintő kérdésben. Nem felel meg a valóságnak az az elsőfokú bíróság által elfogadott érvelés, amely szerint az ominózus hatástanulmány elkészítése gátat vethetett volna az akkor már 10 éve eldöntött belterületbe vonási folyamatnak. Ezen elmélet igaz voltát az alperesnek kellett volna bizonyítania. Iratellenes az az ítéleti

megállapítás, miszerint „... a hatástanulmány készítését leszavazták, gőzerővel indul a bővítési projekt”.

Érthetetlennek tartotta, hogy mi alapján állapította meg az elsőfokú bíróság több alkalommal is azt, hogy bármikor a belterületbe vonás mellett érvelt volna, az ide vonatkozó megállapítások ugyancsak iratellenesek. Megismételte azon álláspontját, hogy a hatástanulmány elkészülte semmilyen befolyással nem bírhatott a belterületbe vonási folyamatra. Nem merült fel a perben olyan adat vagy tény, ami ennek ellenkezőjét támasztotta volna alá. A feleslegesnek tartott hatástanulmány elkészülte ellen kizárólag takarékosági, pénzügyi szempontok alapján érvelt.

Az elsőfokú bíróság által megállapított jogsértéssel az alperes azért okozott igen komoly károkat, mert teljes mértékben azt a látszatot keltette, hogy érintettsége ellenére azért szavazott egy döntéshozatal során, mert ebből jelentős előnye származott. Mutyiról akkor lehetne beszélni, ha igazolható lenne a belterületbe vonással elérhető vagyongyarapodása, ennek igen kétséges voltát azonban igazolta, a 10 milliós vagyongyarapodás mértékét pedig minden kétséget kizáróan cáfolta, ekként a találgatásoknak, társadalmi bírálatnak nem volt alapja.

Az igaztalan bírálat, vádaskodás nem azért érte, ahogyan érvelt a képviselő-testületi ülésen kialakult vitában, hanem amiatt, ahogyan azt az alperes interpretálta. Az általa vázolt hamis kép volt az alapja egy országgyűlési képviselő felszólalásának, aki a mutyizással történő vádolás mellett a tevékenységét bármiféle valós alap nélkül különösen visszásnak nevezte, forrásként egyedül az alperes cikkét jelölve meg. Emiatt kellett az akkori pártjában etikai eljárás során kínos magyarázkodások közepette tisztáznia magát az alperes vádjai alól, és ezért beszéltek az ügyről egy lakóhelyétől távolabbi város ... alapszervezetében is. Mindezt pedig nem saját magatartása indokolta, mert annak, hogy egy már eldöntött belterületbe vonás miatt felmerülő környezeti hatástanulmány elkészítése ellen szólalt fel, egyszerűen nem lehet hírértéke, egyéb tevékenységet pedig az ügyben nem tanúsított. Az eseménynek hírértéket az adott, ahogyan erről az alperes tudósított, ez a fajta tudósítás pedig olyan hamis színben tüntette fel, hogy saját magatartása indokolta a fegyelmi eljárás alá kerülését azzal, hogy olyan magatartást tanúsított, amelyet a köz érdekeit szem előtt tartani köteles önkormányzati képviselő nem tehet. Amennyiben az alperes a valóságnak megfelelő módon, az Smtv. 13. §-ában előírt tényszerű, kiegyensúlyozott és tárgyilagos tájékoztatás követelményének megfelelően számol be a hatástanulmányról szóló képviselő-testületi döntésről, nem alakulhatott volna ki személyéről az a kép, hogy mutyizott, saját érdekeit, vagyongyarapodását tartotta szem előtt önkormányzati képviselőként. Társadalmi megítélését nem az befolyásolhatta, hogy elérhetett-e ténykedésének köszönhetően 10 milliós nagyságrendű bevétel növekményt, ennek a jelen ügyben nem lehet jelentősége.

Az alperes jogsértése olyan súlyú, amely alapján köztudomású tényként el kell fogadni azt, hogy megítélése hátrányosan változott a közvélemény előtt. Politikusként munkavégzéséhez elengedhetetlen feltétel a közbizalom megléte, ennek megingatására alkalmasak az alperes által megtett hamis kijelentések, csúsztatások.

Álláspontja szerint a jogvitában többféleképpen is igazolta azt, hogy az alperes által írtak miatt hátrányos kép alakult ki személyéről, nem csak szűkebb

lakókörnyezetében, hanem az egész országban. Az etikai eljárás kizárásához is vezethetett volna. A kiemelkedően súlyos alperesi jogsértés következményei személyére nézve különösen károsak voltak. Az alperes nem tett mást, mint korrupcióval, egyéni érdekei közérdekek elé helyezésével vádolta, aminél súlyosabb állítást minden alap nélkül nem lehet tenni a közélet résztvevői vonatkozásában. Ezen hamis kép kialakulásában saját magának semmilyen felróható szerepe nem volt, így ilyen jellegű körülményeket a nem vagyoni kártérítés összegszerűségének meghatározásakor nem lehetett volna figyelembe venni. Az elsőfokú bíróság által megállapított mértékű nem vagyoni kártérítés nem alkalmas sérelmeinek orvoslására.

Kifogásolta, hogy ... tanúvallomását az elsőfokú bíróság ítélete nem értékelte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az első fokú ítélet megalapozott, az eljáró bíróság a bizonyítékokat helyesen és tényszerűen értékelte. Megfelelően határozott a nem vagyoni kártérítés tekintetében is, miután egyrészt a felperes nem igazolta az általa érvényesíteni kívánt mértékű kár bekövetkeztét, másrészt helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság a felperes felróható magatartására is.

A felperes fellebbezése részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében csak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálhatta felül.

A másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróságnak a felperes nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányuló igényének elbírálása körében kifejtett álláspontját, különös tekintettel a felperesi magatartás értékelését érintő okfejtésekre. A jogvitában ugyanis nem annak volt elsődleges jelentősége, hogy a felperes személyét hogyan ítélik meg politikai körökben, hanem annak, hogy a kereset tárgyát képező cikk megjelenése következtében hogyan alakult a személyének megítélése, mégpedig a saját környezetében és ebben a közegben milyen hátrányos változások következtek be az írással okozati összefüggésben. A jogvitában az nem volt értékelhető, hogy saját politikai pártja hogyan ítéli meg személyét, azt volt szükséges értékelni, hogy az őt ért valótlan és hamis színben feltüntető állítások a társadalmi megítélését mennyiben, milyen irányban változtatták meg. Ennek vizsgálata során nem lehetett figyelmen kívül hagyni a fegyelmi eljárás megindításának tényét, amely a felperes által hivatkozott országgyűlési képviselő felszólalásával állt összefüggésben.

Az kétségtelen, hogy a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontján alapuló jogkövetkezmény a személyhez fűződő jogában sértett fél számára biztosít anyagi jellegű elégtételt és önmagában a jogsértés megvalósulása még nem elegendő a nem vagyoni kártérítés megítéléséhez. A kártérítési felelősség általános szabályai alapján szükséges annak vizsgálata, hogy a jogsértő magatartással okozati összefüggésben keletkezett-e olyan nem vagyoni hátrány a sérelmet szenvedett

félnél, amelynek kiküszöböléséhez indokolt a nem vagyoni kártérítés.

A nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásakor értékelni szükséges azt is, hogy nem csupán köztudomású tényekre alapítottnan terjesztette elő nem vagyoni kárigényét a felperes, hanem tanúvallomással támasztotta alá azt, hogy az alperes által közölt valótlan állításokkal szemben védekezésre, magyarázkodásra kényszerült. Ekként a nem vagyoni kártérítés megállapítása körében az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló peradatokat nem a Pp. 206. § szabályainak megfelelően mérlegelte, az ekként meghozott döntésével a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet. A jogvitában a felperes igazolta azt, hogy van olyan többlettényállás, ami alapot ad a magasabb összegű nem vagyoni kártérítés megállapítására a fentiekben részletezettek szerint. A kialakult hátrányokat, a jogsértés körülményeit, annak tárgyi súlyát mérlegelve a másodfokú bíróság megítélése szerint 1.000.000 forint az az összeg, amely alkalmas a felperest ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására. Ez az összeg szükséges, de egyben elegendő is a felperest ért hátrányok kiegyensúlyozására. Az általa kért összeg csak részben volt alaptalan, az elsőfokú bíróság által megítélt összeg indokolatlanul alacsony volt, figyelemmel a hasonló típusú jogsértésekben megállapított összecszerűség vonatkozásában kialakult bírói gyakorlatra is.

Az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján került sor.

A fellebbezési eljárás költségeinek viseléséről az ítéltábla a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott. Az Itv. 39. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú eljárásban az illeték alapja 1.500.000 forint, míg a jogorvoslati eljárásban 1.150.000 forint volt. Ekként az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint az elsőfokú eljárás előlegezett illetéke 90.000 forint, a 46. § (1) bekezdése alapján az előlegezett fellebbezési illeték 92.000 forint volt. A felperes az első fokú ítélet részbeni megváltoztatásának eredményeként 2/3 arányban lett pernyertes, ekként az előlegezett illeték 1/3, míg az alperes annak 2/3 részét köteles a Magyar Államnak megfizetni. Ugyanezen pernyertesség-pervesztesség arány figyelembevételével kötelezte a másodfokú bíróság az alperest a Pp. 217. § (1) bekezdése alapján meghatározott teljesítési határidő kikötése mellett a felperes javára a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján meghatározott mértékű ügyvédi munkadíjból álló együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére.

, 2014. február 4.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró

. Kisbán Tamás s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő